

КУРС

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ
ТА ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ
ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ**

Контактна інформація:

Микола Хавронюк
kunorvahk@gmail.com

Список розсилки групи: aciscp_2018@googlegroups.com

Час проведення занять: четвер, п'ятниця з 18:00 до 20:50.

Місце: 4-100

Опис курсу:

«Правові засади та інституційні механізми запобігання корупції» є нормативним курсом сертифікатної програми «Антикорупційні міждисциплінарні студії». Завершується дисципліна заліком.

Мета дисципліни – надати студентам необхідні знання щодо явища корупції та способів запобігання йому в публічному адмініструванні.

Завдання – сформувати у студентів розуміння небезпеки явища корупції загалом та її окремих проявів для суспільства і держави, кожного громадянина, надати їм знання щодо причин та наслідків корупції і здійснюваних в Україні і світі антикорупційних заходів, сформувати вміння застосовувати передбачені законом засоби запобігання корупції.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

знати: 1) поняття корупції та її ознаки; 2) яке існує законодавство у сфері запобігання корупції; 3) основні принципи запобігання корупції; 4) основні заходи запобігання корупції; 5) суб'єктів правовідносин у сфері запобігання корупції; 6) поняття корупційного правопорушення та яка передбачена відповідальність за нього; 7) передбачені законодавством засоби усунення наслідків корупційних правопорушень;

вміти: 1) обирати і застосовувати положення закону про засади запобігання корупційним правопорушенням; 2) правильно, відповідно до його точного змісту, тлумачити закон про засади запобігання корупції, а також інші закони у цій сфері; 3) виявляти й аналізувати тенденції судової практики щодо запобігання корупції та оцінювати їх з точки зору відповідності закону і міжнародним зобов'язанням України; 4) критично оцінювати нові норми законодавства про засади запобігання корупції; 5) застосовувати альтернативні способи розв'язання правового конфлікту, що виникає між корупційним правопорушником, з одного боку, та державою, суспільством і громадянами, з іншого; 6) обирати і застосовувати засоби усунення наслідків корупційних правопорушень.

Курс «Правові засади та інституційні механізми запобігання корупції» має зв'язок з такими іншими дисциплінами: теорія держави і права, соціологія права, порівняльне правознавство, конституційне право, кримінальне право, кримінальний процес, кримінологія, адміністративне право, адміністративний процес, міжнародне публічне право, право Ради Європи, право Європейського Союзу, державне управління.

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

№	Тема	Дата	Час проведення	Форма	Ауд.	Лектор	Зміни до розкладу
1	Загальна характеристика системи запобігання корупції. Політичні і правові засади запобігання корупції. Суб'єкти, які здійснюють заходи щодо запобігання корупції	28.09.18 (п'ятниця)	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення	4-100	Микола Хавронюк	
2	Поняття корупції та її ознаки. Форми і сфери прояву корупції. Суб'єкти відповідальності за корупцію	04.10.18 (четвер)	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення	4-100	Микола Хавронюк	
3	Правила антикорупційної поведінки: антикорупційні заборони і обмеження;	11.10.18 (четвер)	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення	4-100	Микола Хавронюк	
	регулювання доброчесності; прозорість і доступ до інформації	18.10.18 (четвер)	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення			
4	Заходи, необхідні для дотримання правил антикорупційної поведінки	01.11.18 (четвер)	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення	4-100	Микола Хавронюк	
5	Викриття та попередження корупції під час публічних закупівель	02.11.18 (п'ятниця)	18:00-19:20 19:30-20:50	Практичне заняття	4-100	Олена Щербан	
6	Відповідальність і покарання за корупційні злочини. Гарантії їх невідворотності. Окремі корупційні злочини: класифікація і розмежування	08.11.18 (четвер)	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення	4-100	Микола Хавронюк	

7	Повернення активів, одержаних внаслідок корупційних правопорушень.	09.11.18 (п'ятниця)	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення Case-study	4-100	Тетяна Шевчук
8	Відповідальність і стягнення за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією	15.11.18 (четвер)	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення	4-100	Микола Хавронюк
9	Формування негативного ставлення до корупції («нульова толерантність»). Участь громадськості і бізнесу у запобіганні корупції. Додаткові елементи системи запобігання корупції	16.11.18 (п'ятниця)	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення	4-100	Микола Хавронюк

Всі письмові роботи надсилати на kunorvahk@gmail.com, в копію ставити acrec.kma@gmail.com.

Веб-сайт курсу

Програма, анонси та навчальні матеріали будуть розміщені на веб-сайті ACREC: <https://acrec.org.ua/>

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ КУРСУ:

ДЕДЛАЙНИ ПІДГОТОВКИ ПИСЬМОВИХ РОБІТ:

- 16 листопада 2018 р. – Антикорупційна стратегія України на 2019–2022 роки (один розділ Стратегії – на вибір студента). Як варіант: студент може підготувати свій Висновок щодо обґрунтованості заходів, передбачених тим чи іншим розділом проекту Антикорупційної стратегії, підготовленого НАЗК у 2018 році;
- 20 листопада 2018 р. – есе на одну з таких тем:
 - 1) «Причини корупції в Україні у 2000–2018 роках: рейтинг від основних до другорядних, обґрунтування»;
 - 2) «Наслідки корупції в Україні у 2000–2018 роках: рейтинг від основних до другорядних, обґрунтування»;
 - 3) «Основні заходи, необхідні для зниження корупції в сучасній Україні: рейтинг від основних до другорядних, обґрунтування»;
- 22 листопада 2018 р. – Антикорупційна програма центрального органу виконавчої влади (ЦОВВ – на вибір студента): тільки розділ про оцінку корупційних ризиків, причин, що їх породжують, та умов, що їм сприяють. Як варіант: якщо в цьому ЦОВВ така програма вже є і затверджена НАЗК, то студент може підготувати свій Висновок щодо обґрунтованості та ефективності зазначеного розділу Антикорупційної програми ЦОВВ.

Програма передбачає виконання 2 тестових завдань протягом курсу. Дати проведення тестування будуть повідомлені додатково.

Вимоги до письмових робіт

- Письмова робота повинна бути написана студентом самостійно. У разі виявлення плагиату (у т.ч. навіть незначних запозичень чужих думок без оформлення посилань на їх джерела) робота не зараховується, інша робота замість не зарахованої не приймається. При підготовці письмової роботи студентам слід керуватися Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА, затвердженим наказом Президента НаУКМА від 7 березня 2018 р. №112.

- За найвищим балом оцінюється письмова робота, виконана:
 - із застосуванням очевидного творчого підходу і містить нестандартний погляд на юридичні факти;
 - із використанням судової та іншої практики;
 - із використанням зарубіжної літератури і така, що пропонує порівняльний підхід для оцінки українського права і практики його застосування.
- Оцінка прямо не залежить від обсягу роботи. Думки мають бути викладені як тези повідомлення. Обсяг зазвичай має становити не менше 2-х і не більше 4-х сторінок (титульна сторінка не потрібна, аркуш А-4, гарнітура Times New Roman або Arial, шрифт 12, інтервал 1,5). Водночас оцінку може бути знижено за невміння студента коротко викласти власну думку. Ілюстрації (схеми, графіки, таблиці, малюнки тощо) можуть бути розташовані в додатках кількістю і обсягом в межах розумного.

Лекції, дискусії та case-study:

Слухачі повинні брати активну участь у дискусіях, а також бути готовими до виконання завдань протягом заняття. У разі внесення змін до вимог курсу про це буде зроблено усне оголошення та повідомлено через список розсилки. Студенти особисто відповідальні про обізнаність щодо цих змін, навіть, якщо були відсутні на занятті.

Список розсилки групи:

Куратори курсу робитимуть оголошення через розсилку asicp_2018@googlegroups.com. Ви особисто відповідальні за ознайомлення з цими оголошеннями.

Правила листування ел. поштою:

Прохання надсилати електронні листи лише в таких випадках: 1) щодо призначення додаткової індивідуальної консультації; 2) повідомлення про відсутність на занятті та причини; 3) прохання надіслати ще раз анонси, зміни до програми, розкладу чи інші додаткові матеріали курсу. Питання щодо роз'яснення матеріалів курсу, процедур занять чи підсумкового контролю просимо вирішувати після занять або під час індивідуальних консультацій.

Отримання додаткових балів:

Курс не передбачає можливості будь-яких додаткових форм завдань для отримання додаткових балів, крім тих, що передбачає програма.

Правила поведження на заняттях:

Будь ласка, не запізнюйтеся на пари, під час лекцій вимикайте мобільні телефони.

Обговорення та дискусії під час занять повинні бути жвавими та цікавими, але прохання висловлювати Ваші коментарі ввічливо. Будь ласка, виявляйте повагу до чужої точки зору і виражайте Вашу незгоду з аргументами інших коректно.

Етичні правила щодо написання робіт:

Етичні правила щодо написання робіт: Усі студенти повинні особисто працювати над проектом.

Співпраця з іншими студентами передбачається в межах виконання спільного проекту. Студенти зобов'язанні робити посилання у роботі на використані джерела; використання публікацій та досліджень без посилань вважається плагіатом.

Плагіат є недопустимим та призведе до втрати права отримати кредити за курс.

Оцінювання знань та вмінь студентів.

Шкала оцінювання знань:

Шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення
A 91-100	відмінно	Дуже високий рівень знань із незначними помилками
B 81-90	добре	Дуже добре; більше ніж середній рівень знань, але з деякими помилками
C 71-80	добре	Добре; загалом гарна робота, але є достатня кількість помітних помилок
D 66-70	задовільно	Задовільно; але із значними недоліками
E 60-65	задовільно	Достатньо; досягнуті мінімальні критерії
F 30-59	незадовільно	Незадовільно; потрібна деяка додаткова робота
F 0-29	незадовільно	Неприйнятно; потрібна значна додаткова робота

Розподіл балів в межах курсу

Оцінка складається з двох блоків

Перший блок
за роботу протягом курсу
70 % від загальної оцінки
(макс. 70 балів)

Другий блок
30 % від загальної оцінки
(макс. 30 балів)

Підготовка Антикорупційної стратегії		Есе		Підготовка антикорупційної програми		Тести		Підсумковий контроль	
20	A	20	A	20	A	10	A	Від 1 до 30 балів	
16	B	16	B	16	B	8	B		
12	C	12	C	12	C	6	C		
8	D	8	D	8	D	4	D		
4	E	4	E	4	E	2	E		

ПЛАН КУРСУ

**Правові засади та інституційні
механізми запобігання корупції**

ТЕМА 1.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. ПОЛІТИЧНІ І ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. СУБ'ЄКТИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

План

- ⦿ Система запобігання корупції: загальна характеристика її елементів.
- ⦿ Політична воля у боротьбі з корупцією.
- ⦿ Міжнародні договори, міжнародні стандарти та міжнародне співробітництво у боротьбі з корупцією. Врахування зарубіжного досвіду запобігання корупції.
- ⦿ Національне законодавство у сфері запобігання корупції. Його тлумачення.
- ⦿ Антикорупційна політика.
- ⦿ Поняття і принципи запобігання корупції.
- ⦿ Система суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання корупції. Розмежування функцій і повноважень.
- ⦿ Роль суду у запобіганні корупції.

Опис теми:

Створення системи суб'єктів запобігання корупції. Координація їх діяльності. Участь громадськості в заходах щодо запобігання корупції. Правовий захист викривачів (інформаторів). Прояви політичної волі і докази її справжності/несправжності. Історія питання протягом 22 років: жовтень 1995 – вересень 2017. Запобігання корупції як запобігання корупційним правопорушенням та шкоді від них. Відмінність понять «запобігання», «протидія», «боротьба».

Викладач:

Микола Хавронюк

Література

- ⦿ Альтернативний звіт з оцінки ефективності впровадження державної антикорупційної політики / [М. І. Хавронюк, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук та ін.]; за заг. ред. М.І. Хавронюка. – К., 2017. – 445 с.
- ⦿ Мазярчук В., Федько І. Вплив корупції на економічне зростання // Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України (ОФЕА), 2017.
- ⦿ Реформи в сфері боротьби с коррупцией в странах Восточной Европы и Центральной Азии. Достижения и проблемы, 2013–2015 гг. // ОЕСР, 2016.
- ⦿ Спеціалізовані інституції з боротьби проти корупції: огляд моделей. – Організація економічного співробітництва і розвитку. Мережа боротьби проти корупції для країн Східної Європи і Центральної Азії. – ОЕСР, 2007 р.
- ⦿ Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / за ред. проф. Ю.В. Ковбасюка і проф. В.Л. Федоренка. – К.: Вид-во Ліра-К, НАДУ, 2016. – 524 с.
- ⦿ Андрушко П.П. Реформа українського антикорупційного законодавства у світлі міжнародно-правових зобов'язань України. – К.: Атіка, 2012. – 332 с.
- ⦿ Бакай М.І. Імплементация положень «антикорупційних» конвенцій у вітчизняне кримінальне законодавство: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2013. – 19 с.

ТЕМА 2.

ПОНЯТТЯ КОРУПЦІЇ ТА ЇЇ ОЗНАКИ. ФОРМИ І СФЕРИ ПРОЯВУ КОРУПЦІЇ. СУБ'ЄКТИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЮ

План

- Основні причини корупції. Шкода від корупції.
- Поняття корупції та її ознаки.
- Форми, види і сфери прояву корупції. Оптимальний рівень корупції.
- Поняття корупційного правопорушення.
- Поняття правопорушення, пов'язаного з корупцією.
- Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією. Суб'єкти відповідальності за корупційні злочини.
- Службова особа як суб'єкт корупційних кримінальних правопорушень.
- «Члени сім'ї» та «близькі особи» суб'єктів відповідальності: поняття і правове значення.

Опис теми:

Неправомірна вигода як предмет, мета чи засіб корупційних правопорушень та її відмінність від хабара і від викраденого майна. Три форми прояву корупції. Відмежування корупції від інших видів незаконного заволодіння чужою власністю. Відмежування корупційного правопорушення від суміжних правопорушень. Декларування та його суб'єкти.

Викладач:

Микола Хавронюк

Література

- Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Наук. ред. Хавронюк М.І. – К.: Ваіте, 2018. – 472 с.
- Запобігання корупції: методичні рекомендації для місцевих активістів / [Д. О. Калмиков, Д. В. Сінченко, О. О. Сорока, М. І. Хавронюк, Г. Л. Шведова]; за заг. ред. М. І. Хавронюка. – К. : ФОП Москаленко О.М., 2017. – 242 с.
- Хутов К. М. Лоббирование, коррупция, монополизм: исследование криминогенного взаимодействия (http://sartraccc.ru/i.php?oper=read_file&filename=Explore/hutov-1.htm; http://sartraccc.ru/i.php?oper=read_file&filename=Explore/Hutov.htm).

ТЕМА 3.

ПРАВИЛА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ: АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАБОРОНИ І ОБМЕЖЕННЯ; РЕГУЛЮВАННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ; ПРОЗОРІСТЬ І ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

План

- ⦿ Правила щодо заборони (обмеження) використання службових повноважень і свого становища.
- ⦿ Правила щодо заборони (обмеження) одержання подарунків.
- ⦿ Правила щодо заборони (обмеження) сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
- ⦿ Правила щодо заборони (обмеження) певної діяльності після припинення виконання функцій держави, місцевого самоврядування.
- ⦿ Правила щодо заборони (обмеження) спільної роботи близьких родичів.
- ⦿ Правила щодо заборони на одержання пільг, послуг і майна.
- ⦿ Правила щодо запобігання і врегулювання конфлікту інтересів.
- ⦿ Правила щодо етичної поведінки.
- ⦿ Правила щодо декларування та відкриття валютних рахунків.
- ⦿ Правила щодо лобіювання.
- ⦿ Правила щодо здійснення закупівель за державні кошти.
- ⦿ Правила щодо продажу земельних ділянок, проведення аукціонів з продажу державного майна тощо.
- ⦿ Особливі антикорупційні правила щодо юридичних осіб.
- ⦿ Правила щодо вільного доступу в мережі Інтернет до інформації про право власності.
- ⦿ Правила щодо прозорості та підзвітності фінансування політичних партій і виборчих кампаній.

- ⦿ Правила щодо забезпечення відкритості та доступу до інформації про діяльність Верховної Ради України, її комітетів та народних депутатів України.
- ⦿ Правила щодо відкритості інформації про використання (витрати) публічних коштів.
- ⦿ Правила щодо запровадження стандартів «відкритих даних».

Опис теми:

Правила щодо вільного доступу в мережі Інтернет до інформації про право власності. Поширення поняття «публічний діяч» у законах про боротьбу проти легалізації злочинних доходів на національних публічних службовців. Можливості щодо зменшення впливу приватного капіталу на політику.

Викладач:

Микола Хавронюк

Література

- ⦿ Добропорядочность бизнеса в Восточной Европе и Центральной Азии // ОЕСР, 2016.
- ⦿ Доступ до публічної інформації: посібник із застосування «трискладового тесту» / Роман Головенко, Дмитро Котляр, Дар'я Слизьконіс; за заг. ред. Д. М. Котляра. – К.: ЦПСА, 2014. – 152 с.
- ⦿ Національна система доброчесності: Україна-2015. – Transparency International Україна, 2015.
- ⦿ Правові позиції Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та судова практика щодо реалізації права на доступ до публічної інформації. – К.: К.І.С., 2015.
- ⦿ Четвертий раунд оцінювання. Запобігання корупції серед народних депутатів, прокурів та суддів. Звіт за результатами оцінки. Україна. Ухвалено на 76-пленарному засіданні GRECO (Страсбург, 19–23 червня 2017 р.). – 73 с.
- ⦿ Як оскаржити порушення права на доступ до публічної інформації? / Практичний посібник // Центр демократії та верховенства права. – К., 2016.

ТЕМА 4.

ЗАХОДИ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВИЛ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ

План

- ⦿ Контроль і перевірка декларацій.
- ⦿ Моніторинг способу життя декларантів.
- ⦿ Спеціальна перевірка кандидатів на певні посади.
- ⦿ Перевірки на доброчесність.
- ⦿ Антикорупційна експертиза чинних законів і законопроектів: поняття, мета і види.
- ⦿ Антикорупційні програми та контроль їх виконання.

Опис теми:

Облік та оприлюднення декларацій – ст. 47 Закону «Про запобігання корупції». Порядок моніторингу та його затвердження НАЗК. Корупціогенні фактори та способи їх пошуку. Висновок антикорупційної експертизи. Рекомендації експертів щодо усунення корупціогенних факторів. Інформаційний супровід антикорупційної експертизи.

Викладач:

Микола Хавронюк

Література

- ⦿ Контроль фінансів політичних партій від А до Я. Досвід Латвії. – Рига – Київ, Transparency International Ukraine, 2016 р.
- ⦿ Криммер Р., Львова О., Селянко Ю. Потенціал застосування новітніх інформаційних технологій у посиленні антикорупційних журналістських розслідувань в Україні. – К., 2015.
- ⦿ Хавронюк М. Методологія проведення громадської антикорупційної експертизи (2016) // <http://pravo.org.ua/ua/news/5226-metodologiya-provedennya-gromadskoyi-antikoruptyynoyi-ekspertizi>
- ⦿ Бугайчук К.Л., Беспалова О.І. Запобігання конфлікту інтересів в діяльності осіб уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування: наук.-метод. рек. – Х.: Харк. нац. ун-т. внутр. справ, 2016. – 41 с.
- ⦿ Рівчаченко С.В. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як спосіб протидії корупції: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. – Запоріжжя, 2017. – 195 с.

ТЕМА 5:

ВИКРИТТЯ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЇ ПІД ЧАС ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

План

- 🕒 Публічні закупівлі, як сектор з високими корупційними ризиками. Організація закупівлі: можливості та виклики. Роль усіх зацікавлених сторін.
- 🕒 Шляхи протидії корупції у сфері закупівель та їх практична імплементація.

Опис теми:

Під час заняття студенти отримують знання та практичні навички організації закупівлі, труднощі та виклики, а також шляхи їх подолання. На прикладі реального прикладу закупівлі студенти отримують можливість самостійно долучитися до організації процесу закупівлі та отримати практичні навички контролю. На прикладі кейсу-завдання, а також інших відомих прикладів корупційних тендерів буде висвітлено, як працює корупція у сфері закупівель і яким чином з нею можливо боротися.

Викладач:

Олена Щербан.

Література

- 👁️ Закон України “Про публічні закупівлі” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>
- 👁️ Стратегія реформування системи публічних закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/175-2016-%D1%80>
- 👁️ Директиви ЄС з питань закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eupublicprocurement.org.ua/wp-content/uploads/2015/02/EU-PP-Directives-Compendium_UKR.pdf
- 👁️ Настанови з питань закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eupublicprocurement.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/Guidelines_UKR_interactive_pages.pdf
- 👁️ Звіт Центру протидії корупції з питань закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://antac.org.ua/publications/poza-kontrolem-yak-vidmyvayut-miljony-na-shemah-pid-chas-tenderiv-ta-chomu-ne-pratsyuje-derzhadytsluzhba/>
- 👁️ Звіт Центру протидії корупції з питань закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://antac.org.ua/analytics/publichni-zakupivli-2015-2016-chas-transformatsij-zvit/>

ТЕМА 6:

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І ПОКАРАННЯ ЗА КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ. ГАРАНТІЇ ЇХ НЕВІДВОРОТНОСТІ. ОКРЕМІ КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ: КЛАСИФІКАЦІЯ І РОЗМЕЖУВАННЯ

План

- ⦿ Особливості застосування щодо корупційних злочинів положень Загальної частини Кримінального кодексу України.
- ⦿ Застосування заохочувальних та квазі-заходів кримінальної відповідальності у разі вчинення корупційних злочинів.
- ⦿ Санкції за корупційні злочини.
- ⦿ Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
- ⦿ Окремі питання провадження у справах про корупційні правопорушення.
- ⦿ Корупційні злочини.
- ⦿ Квазі-корупційні злочини.
- ⦿ Інші корупційні злочини.
- ⦿ Злочини, пов'язані з корупцією.

Опис теми:

Відповідність санкцій за корупційні злочини принципу пропорційності. Спеціальна конфіскація. Проблеми відповідності складів корупційних злочинів принципу юридичної визначеності.

Викладач:

Микола Хавронюк

- 👁 Злочини проти власності: науково-практичний коментар Кримінального кодексу України і методика розслідування / За ред. М. І. Хавронюка. – К. : ВД «Дакор», 2017. – 448 с.
- 👁 Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / За ред. М. І. Хавронюка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : ВД «Дакор», 2017. – 496 с.
- 👁 Протидія корупційній злочинності в Україні: навч. посібник / [Дмитрик Ю.І., Йосифович Д.І., Красницький І.В., Мельник С.І., Пряхін Є.В., Якимова С.В.]; за заг. ред. І. В. Красницького. – Львів : Львівський держ. ун-т внутрішніх справ, 2010. – 308 с.
- 👁 Судова практика в справах про злочини в сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: окремі тенденції, проблеми та перспективи вдосконалення / За ред. К.П. Задоя. – К., 2014. – 136 с.
- 👁 Актуальні проблеми реалізації положень Закону України «Про запобігання корупції»: тези доповідей регіонального науково-практичного круглого столу, м. Запоріжжя, 1–2 грудня 2017 року / За заг. ред. Т.О. Коломоєць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2017. – 216 с.
- 👁 Шестопалова Л. Відмежування корупційних правопорушень від правопорушень, пов'язаних із корупцією // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 5. – С. 193–197.
- 👁 Альтернативний звіт з оцінки ефективності впровадження державної антикорупційної політики / [М. І. Хавронюк, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук та ін.]; за заг. ред. М.І. Хавронюка. – К., 2017. – 445 с.

ТЕМА 7.

ПОВЕРНЕННЯ АКТИВІВ, ОДЕРЖАНИХ ВНАСЛІДОК КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

План

- 🕒 Повернення корупційних активів: стратегія та інструменти.
- 🕒 Особливості кримінальної конфіскації активів, одержаних внаслідок корупційних правопорушень в Україні.
- 🕒 Правові та процедурні аспекти повернення активів, одержаних унаслідок корупційних правопорушень з-за кордону.

Опис теми:

Під час заняття будуть розглянуті проблеми у сфері повернення активів, одержаних унаслідок корупційних правопорушень, проаналізовані переваги та недоліки впровадження кожного інструменту повернення активів, одержаних внаслідок корупційних правопорушень в Україні, на прикладах практичних кейсів та законодавства інших країн.

Викладач:

Тетяна Шевчук

Література

- 👁️ Davis, E. (2013) What is asset recovery? <http://whoswholegal.com/news/features/article/30683/what-asset-recovery>
- 👁️ Brun, J.-P., Gray L., Scott C., Stephenson K. (2011) Asset Recovery Handbook: A Guide for Practitioners <https://star.worldbank.org/publication/asset-recovery-handbook>
- 👁️ Zinkernagel G., Monteith C., Pereira P., (2013) Emerging Trends in Asset Recovery <https://unov.tind.io/record/42146?ln=en>

ТЕМА 8:

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І СТЯГНЕННЯ ЗА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ

План

- ⦿ Окремі питання Загальної і Процедурної частин Кодексу України про адміністративні правопорушення у контексті відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.
- ⦿ Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4).
- ⦿ Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви) (ст. 172-5).
- ⦿ Порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6).
- ⦿ Порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів (ст. 172-7).
- ⦿ Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень (ст. 172-8).
- ⦿ Невжиття заходів щодо протидії корупції (ст. 172-9).
- ⦿ Інші адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Опис теми:

Окремі питання Загальної і Процедурної частин Кодексу України про адміністративні правопорушення у контексті відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією. Невжиття заходів щодо протидії корупції. Інші адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Викладач:

Микола Хавронюк

Література

- ⦿ Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення: наук.-практ. посіб. / О.Л. Копиленко, З.А. Загиней, О.Н. Ярмиш та ін.; за заг. ред. Ю.М. Дьоміна. – К.: НАПУ, 2014. – 304 с.
- ⦿ Берднікова К.В. Адміністративна відповідальність за порушення встановлених заборон та обмежень у сфері запобігання корупції в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. – К., 2016. – 233 с.
- ⦿ Бугайчук К.Л. Адміністративна відповідальність за правопорушення пов'язані із корупцією: практич. посіб. / К.Л. Бугайчук, О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.О. Іванцов, С.О. Шатрава. – Х.: Харк. нац. ун-т. внутр. справ, 2016. – 100 с.
- ⦿ Клок О.В. Протидія корупційним правопорушенням засобами адміністративного права: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. – Х., 2015. – 214 с.
- ⦿ Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / за ред. М. І. Хавронюка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: ВД «Дакор», 2017. – 522 с.
- ⦿ Судовий розгляд справ про правопорушення, пов'язані з корупцією: практич. посіб. / кол. авт.; за ред. доктора юрид. наук, проф. О.М. Костенка. – К.: Національна академія прокуратури України, 2018. – 346 с.
- ⦿ Суховетрук І.І. Адміністративно-юрисдикційні провадження, які здійснюються правоохоронними органами України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. – К., 2017. – 233 с.

ТЕМА 9.

ФОРМУВАННЯ НЕГАТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО КОРУПЦІЇ («НУЛЬОВА ТОЛЕРАНТНІСТЬ»). УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ І БІЗНЕСУ У ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЇ. ДОДАТКОВІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

План

- ⦿ Обізнаність громадян, бізнесу та чиновників щодо явища корупції, її суспільної шкоди та персональної відповідальності, методів боротьби з нею.
- ⦿ Інформаційно-просвітницькі кампанії для населення.
- ⦿ Запровадження в навчальних закладах вивчення питань, пов'язаних з корупцією.
- ⦿ Запровадження вивчення питань, пов'язаних з корупцією, у місцях проживання населення та надання населенню публічних послуг.
- ⦿ Запровадження культури повідомлення про факти вчинення корупційних правопорушень.
- ⦿ Участь громадськості в заходах щодо запобігання корупції.
- ⦿ Громадська антикорупційна експертиза.
- ⦿ Запобігання корупції у приватній сфері.
- ⦿ Запровадження антикорупційних стимулів.
- ⦿ Облік корупціонерів.
- ⦿ Звітування. Оцінка результатів.
- ⦿ Усунення наслідків корупційних правопорушень.

Опис теми:

Викривачі корупції та їх правовий захист. Роль бізнес-середовища та Установи бізнес-омбудсмена у запобіганні корупції. Рада бізнес-омбудсмена. Уповноважені особи юридичних осіб (ст. 64 Закону «Про запобігання корупції»).

Викладач:

Микола Хавронюк

Література

- ⦿ Борьба с коррупцией в Украине: взгляд гражданского общества. Финальный отчет. – Украинский институт публичной политики, 2010.
- ⦿ Доступ до публічної інформації: посібник із застосування «трискладового тесту» / Роман Головенко, Дмитро Котляр, Дар'я Слизьконіс; за заг. ред. Д. М. Котляра. – К.: ЦПСА, 2014. – 152 с.
- ⦿ Ли Куан Ю. Сингапурская история: из «третьего» мира в «первый» (1965 – 2000) // <http://lib.ru/MEMUARY/SINGAPUR/singapur.txt>
- ⦿ Суворин Э. В. Коррупция в постсоциалистических странах: сущность, особенности, стратегии противодействия (политологический анализ): Автореф. дис... канд. пол. н. – М., 2008.
- ⦿ Альтернативний звіт з оцінки ефективності впровадження державної антикорупційної політики / [М. І. Хавронюк, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук та ін.]; за заг. ред. М.І. Хавронюка. – К., 2017. – 445 с.

Микола Хавронюк —

український правознавець-кримінолог. Доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри кримінального права та кримінально-процесуального права правничого факультету Національного університету «Києво-Могилянська академія», директор з наукового розвитку і член правління Центру політико-правових реформ. Автор та співавтор близько 50 монографій, підручників, навчальних посібників і коментарів до законів, понад 250 наукових і понад 50 публіцистичних статей в газетах «Дзеркало тижня», «Бізнес», «Юридическая практика», «Юридичний вісник України», «Українська правда» та ін.

Контактна інформація: kunorvahk@gmail.com

Олена Щербан —

керівник юридичного відділу Громадської Організації «Центр протидії корупції». Закінчила Національну юридичну академію ім. Ярослава Мудрого. Спеціалізується на питаннях оскарження публічних закупівель та ефективного, прозорого, правового використання публічних фінансів. Відповідає за моніторинг та оскарження публічних закупівель у сфері охорони здоров'я. Працювала в Державній фінансовій інспекції міста Києва.

Контактна інформація: olena.likunova@gmail.com

Тетяна Шевчук -

експерт Центру протидії корупції у сфері корпоративного та фінансового права. Наразі вона працює над ініціативами, пов'язаними з боротьбою з корупцією, поверненням активів та протидією легалізації коштів, одержаних злочинним шляхом. До роботи в Центрі вона працювала з провідними світовими компаніями у сфері надання професійних послуг. Вона отримала диплом магістра у галузі права Національного університету «Києво-Могилянська академія» та диплом магістра у галузі глобальної безпеки Університету Глазго.

Контактна інформація: tshevchuk@antac.org.ua

ACREC.ORG.UA

Київ, 2018